

BÀI HỌC 10

HAI GIAO ƯỚC

CÂU GÓC: “*Những thành Giê-ru-sa-lem ở trên cao là tự do, và ấy là mẹ chúng ta*” (Ga-la-ti 4:26).

ĐỌC KINH THÁNH TUẦN NÀY: *Ga-la-ti 4:21-31; Sáng thế Ký 1:28; Sáng thế Ký 2:2, 3; Sáng thế Ký 3:15; Sáng thế Ký 15:1-6; Xuất Ê-díp-tô 6:2-8; Xuất Ê-díp-tô Ký 19:3-6.*

Một số Cơ Đốc nhân bác bỏ quyền lực của Cựu Ước. Họ cảm thấy việc ban luật pháp tại núi Si-nai không đồng nhất với phúc âm. Vì vậy, họ nghĩ giao ước được ban cho tại Si-nai đã lỗi thời. Họ tin rằng có một thời khi sự cứu rỗi được dựa trên việc giữ luật pháp. Nhưng những người ở thời đó không giữ được; vì vậy, họ nói rằng Đức Chúa Trời đã thiết lập một giao ước mới. Giao ước mới này dựa trên sự thương xót của Đức Chúa Giê-su. Và giao ước cũ dựa trên việc giữ luật pháp.

Nhưng quan điểm này sai. Sự cứu rỗi không bao giờ dựa trên việc giữ luật pháp. Ngay từ đầu, tôn giáo của người Do Thái luôn luôn là sự thương xót và tha thứ. Trong Ga-la-ti, Phao-lô đã chống lại việc tin tưởng vào sự cứu rỗi bởi việc làm. Niềm tin sai lầm này đã khiến mọi người đi xa lẽ thật và từ bỏ Cựu Ước. Hai giao ước không phải là những biểu hiệu của thời đại khi chúng được ban cho. Thay vào đó, chúng bày tỏ hai cách khác nhau để cố gắng được cứu. Những cách này quay trở lại Ca-in và A-bên. Giao ước cũ tượng trưng cho những người tin vào việc làm để đẹp lòng Đức Chúa Trời. Ca-in tin vào sự tốt lành của chính mình. Nhưng giao ước mới bày tỏ kinh nghiệm của những người tin vào Đức Chúa Trời sẽ làm tất cả những gì Ngài đã hứa. Cũng vậy, A-bên tin cậy nơi Đức Chúa Trời để tha tội cho mình.

CĂN BẢN CỦA GIAO ƯỚC THỨ NHẤT

Trong Ga-la-ti 4:21-31, Phao-lô viết về lịch sử của dân Y-sơ-ra-ên. Nhiều người cảm thấy những câu này là phần khó hiểu nhất trong thư của ông. Bước đầu tiên để hiểu được những lời của Phao-lô là phải biết ông nói gì khi dùng chữ “giao ước”. Giao ước là một hợp đồng hoặc thỏa thuận giữa Đức Chúa Trời và dân sự của Ngài.

Chữ Hê-bơ-rơ cho “giao ước” là berit. Berit là một hợp đồng pháp lý. Các giao ước đã được dùng hằng ngàn năm ở Cận Đông trong thời Kinh Thánh. Những giao ước này đã giúp giải thích các mối tương giao giữa con người và các quốc gia. Một phần của việc thiết lập giao ước liên quan đến việc giết thú vật, cho thấy điều gì sẽ xảy ra cho người phản bội giao ước.

“Đức Chúa Trời dùng các giao ước để bày tỏ chương trình của Ngài cho nhân loại. Ngài đã làm điều này từ thời A-đam cho đến Đức Chúa Giê-su. Những lời hứa của giao ước chỉ về Đấng Cứu Thế sắp đến, và những lời hứa đã lên tới tột đỉnh trong giao ước Đức Chúa Trời thiết lập với Đa-vít (Độc Sáng thế Ký 12:2, 3; 2 Sa-mu-ên 7:12-17, Ê-sai 11). Sau đó, dân Y-sơ-ra-ên trở thành nô lệ ở Ba-by-lôn. Trong thời gian đó, Đức Chúa Trời hứa với dân Y-sơ-ra-ên một giao ước tốt hơn. Đây là “giao ước mới” (Giê-rê-mi 31:31-34). Giao ước này nói về Đấng Mê-si (Ê-xê-chi-ên 36:26-28, Ê-xê-chi-ên 37:22-28). Đấng Mê-si là Đấng Được Chọn của Đức Chúa Trời. Ngài sẽ cứu dân của Đức Chúa Trời ra khỏi tội lỗi của họ. Đức Chúa Trời đã hứa Đấng Mê-si sẽ là dòng dõi của Đa-vít.” – Phỏng trích Hans K. LaRondelle, *Our Creator Redeemer* (Berrien Springs, Mich.: Andrews University Press, 2005), tr. 4.

Độc Sáng thế Ký 1:28; Sáng thế Ký 2:2, 3, 15-17. Đức Chúa Trời đã lập giao ước với A-đam trong vườn Ê-đen trước khi phạm tội. Giao ước này dựa trên điều gì?

Giao ước này dựa trên mạng lệnh của Đức Chúa Trời là không được ăn trái từ một cây. Lệnh này không phải là không thể giữ. Con người được tạo ra để vâng lời. Nhưng A-đam và Ê-và đã chọn không vâng lời. Họ đã phản bội giao ước ban cho họ vào lúc Sáng thế. Và tội lỗi khiến cho con người không thể vâng lời. Nhưng Đức Chúa Trời sẽ chữa lành mối tương giao đổ vỡ mà A-đam và Ê-và đã mất. Ngài làm cho mối tương giao này trở nên mới nhờ lời hứa về Đấng Cứu Thế. Lời hứa này trở nên một giao ước mới của lòng thương xót.

Độc Sáng thế Ký 3:15. Câu này có lời hứa phúc âm đầu tiên trong Kinh Thánh. Câu này cho thấy niềm hy vọng chúng ta có trong Đấng Christ thế nào?

GIAO ƯỚC CỦA ĐỨC CHÚA TRỜI VỚI ÁP-RAM

Đức Chúa Trời hứa với Áp-ram những gì trong Sáng thế Ký 12:1-5? Câu trả lời của Áp-ram là gì?

Lời hứa đầu tiên của Đức Chúa Trời với Áp-ram là một trong số những câu mạnh nhất trong Cựu Ước. Những câu này đều nói về lòng thương xót của Đức Chúa Trời. Đức Chúa Trời hứa, không phải Áp-ram. Áp-ram không làm gì để được Đức Chúa Trời chấp thuận. Cũng không có gì trong những câu này cho thấy Đức Chúa Trời và Áp-ram bằng cách nào đó hợp tác để đưa ra thỏa thuận này. Đức Chúa Trời hứa mọi sự. Áp-ram được yêu cầu chỉ tin vào lời hứa của Ngài. Đây không phải là một niềm tin yếu đuối. Thay vào đó, Áp-ram cho thấy đức tin của mình bằng cách rời khỏi gia đình và đi tới vùng đất hứa. Khi đó ông đã 75 tuổi!

Đọc Sáng thế Ký 15:1-6. Đức Chúa Trời hứa cho Áp-ram một con trai. Áp-ram đợi 10 năm cho đứa con trai này. Ông có những câu hỏi gì về lời hứa của Đức Chúa Trời trong thời gian này?

Thật dễ dàng để nghĩ Áp-ram là một người có đức tin, chưa bao giờ thất mắc hoặc nghi ngờ. Nhưng Kinh Thánh nói khác. Áp-ram tin Chúa, tuy nhiên, ông cũng có những câu hỏi, và niềm tin của ông tăng lên. Trong cùng một cách, Áp-ram thì giống như người cha trong Mác 9:24. Áp-ram thật sự nói với Đức Chúa Trời trong Sáng thế Ký 15:8 là, “Con tin, nhưng giúp con đừng nghi ngờ!”

Đức Chúa Trời nói với Áp-ram rằng lời hứa của Ngài thì chắc chắn và chân thật. Ngài lập một hợp đồng pháp lý với Áp-ram để ông thấy rằng mình có thể tin cậy Ngài. Thỏa thuận này thật tuyệt vời và đặc biệt. Nhưng điều Đức Chúa Trời làm một hợp đồng với Áp-ram thì không đáng ngạc nhiên. Điều ngạc nhiên là Ngài sẵn sàng làm những gì Ngài muốn. Trong thời của Áp-ram, các nhà cai trị không thích lập hợp đồng pháp lý với đầy tớ. Nhưng đây là những gì Chúa làm! Ngài ban cho Áp-ram lời hứa của Ngài. Nhưng Đức Chúa Trời không dừng lại ở đó, mà làm một điều rất tuyệt vời. Ngài đi qua những xác thú vật đã bị giết. Hành động này là một dấu hiệu cho Áp-ram thấy rằng Đức Chúa Trời sẵn sàng hy sinh sự sống của Ngài để giữ lời hứa. Và đó là điều đã xảy ra trên thập tự giá. Đức Chúa Giê-su đã hy sinh sự sống Ngài trên núi Sọ. Sự chết của Ngài đã làm trọn lời hứa của Ngài.

Trong những phần nào của cuộc đời bạn cần phải dùng đức tin để tin vào những gì dường như không có thể? Làm thế nào bạn có thể học để nắm giữ lấy đức tin, cho dù việc gì xảy ra?

ÁP-RA-HAM, SA-RA, VÀ A-GA

Đọc Ga-la-ti 4:21-31 và Sáng thế Ký 16. Tại sao Phao-lô, trong Ga-la-ti 4:21-31, lại không nghĩ rằng điều đã xảy ra cho A-ga thì rất tốt? Điều quan trọng nào về sự cứu rỗi khiến Phao-lô dùng câu chuyện này trong Cựu Ước?

A-ga là một người nữ nô lệ Ai Cập trong nhà của Áp-ram. Phần của A-ga trong câu chuyện Sáng thế có liên quan đến sự Áp-ram thất bại trong việc tin vào lời hứa của Đức Chúa Trời.

Áp-ram và Sa-rai đợi 10 năm cho đứa con của lời hứa sinh ra. Nhưng họ vẫn không có con. Vì vậy, họ quyết định Đức Chúa Trời cần sự giúp đỡ của họ. Sa-rai đưa A-ga cho Áp-ram làm vợ lẽ. Kế hoạch của Sa-rai có vẻ lạ đối với chúng ta ngày nay, nhưng đó là một ý tưởng khá thông minh. Trong thời đó, một người nữ nô lệ có thể trở thành mẹ cho một phụ nữ không có con. Vì vậy, Sa-rai có thể coi bất kỳ đứa trẻ nào được sinh ra từ chồng mình và A-ga là con của chính mình. Kế hoạch đã thành công, nhưng đứa trẻ được sinh ra không phải là đứa trẻ Đức Chúa Trời đã hứa.

Câu chuyện này là một ví dụ mạnh mẽ về những gì xảy ra khi một vĩ nhân của Đức Chúa Trời mất niềm tin trong một khoảnh khắc. Trong Sáng thế Ký 17:18, 19, Áp-ra-ham cầu xin Đức Chúa Trời chấp nhận Ích-ma-ên làm người thừa kế của mình. nhưng Chúa đã từ chối đề nghị đó. Sự ra đời của Ích-ma-ên là việc bình thường, ngoại trừ việc Sa-rai sẵn sàng chia sẻ chồng với một người đàn bà khác! Ích-ma-ên là một đứa trẻ được sinh ra “theo xác thật (Ga-la-ti 4:29). Giả sử Áp-ra-ham tin lời hứa của Đức Chúa Trời thay vì nghi ngờ, thì tình trạng với A-ga sẽ không bao giờ xảy ra, và rất nhiều nỗi đau lòng có thể tránh được.

Đọc Sáng thế Ký 17:15-19, Sáng thế Ký 18:10-13 và Hê-bơ-rơ 11:11, 12. Những câu này nói gì về sự ra đời của Y-sác. Điều đã xảy ra đòi hỏi quá nhiều đức tin của Áp-ra-ham và Sa-ra. Tại sao?

Bằng cách nào sự thiếu đức tin vào lời hứa của Đức Chúa Trời khiến bạn đau khổ? Làm thế nào bạn có thể học từ những lỗi lầm này để luôn luôn tin Đức Chúa Trời giữ lời của Ngài? Bạn có thể lựa chọn những gì để giúp bạn tin tưởng hơn vào những lời hứa của Đức Chúa Trời?

A-GA VÀ NÚI SI-NAI

Đọc Xuất Ê-díp-tô Ký 6:2-8; 19:3-6; và Phục truyền 32:10-12. Đức Chúa Trời muốn thiết lập mối tương giao nào với dân Ngài ở núi Si-nai? Điều này giống như lời hứa của Đức Chúa Trời với Áp-ra-ham thế nào?

Đức Chúa Trời muốn chia sẻ cùng một mối tương giao với dân Y-sơ-ra-ên như Ngài chia sẻ với Áp-ra-ham. Nhiều điều về lời của Đức Chúa Trời nói với Áp-ra-ham trong Sáng thế Ký 12:1-3 giống như lời của Ngài nói với Môi-se trong Xuất Ê-díp-tô Ký 19. Trong cả hai giao ước, Đức Chúa Trời tuyên bố những gì Ngài sẽ làm cho dân của Ngài. Ngài không đòi hỏi dân Y-sơ-ra-ên phải hứa sẽ làm bất cứ điều gì để được ơn phước của Ngài. Thay vào đó, họ phải vâng lời để đáp lại các ơn phước đó. Chử Hê-bơ-rơ được dịch là “vâng lời” trong Xuất Ê-díp-tô Ký 19:5 có nghĩa là “nghe”. Vâng lời Đức Chúa Trời không có nghĩa là chúng ta được cứu bởi việc làm của mình. Điều ngược lại là đúng. Đức Chúa Trời muốn Y-sơ-ra-ên có cùng một đức tin như Áp-ra-ham đã đáp lại lời hứa của Đức Chúa Trời.

Mục đích của giao ước tại Si-nai cho thấy sự thương xót của Đức Chúa Trời là phương thuốc chữa trị cho tội lỗi. Dân Do Thái không đáp lại lời hứa của Đức Chúa Trời với đức tin và lòng khiêm tốn. Trái lại, họ tự tin vào chính mình. “Chúng tôi xin làm mọi việc Đức Giê-hô-va đã phán dặn” (Xuất Ê-díp-tô Ký 19:8). Dân Do Thái đã làm nô lệ ở Ai Cập hơn 400 năm, vì vậy, họ không có ý thức thật về sự oai nghi của Đức Chúa Trời, và cũng không biết chiều sâu thật về tội lỗi của họ. Họ cố gắng biến giao ước của Đức Chúa Trời thành một hợp đồng về việc làm. Sự sai lầm này giống như Áp-ra-ham và Sa-ra đã làm khi họ cố gắng giúp đỡ Đức Chúa Trời thực hiện lời hứa của Ngài. A-ga là biểu tượng về lỗi lầm của Y-sơ-ra-ên ở Si-nai, cho thấy rằng con người không thể được cứu bởi những nỗ lực của họ.

Phao-lô không có ý nói là luật pháp được ban cho tại Si-nai là xấu xa hoặc hủy hoại. Thay vào đó, ông lo lắng về sự hiểu lầm của người Ga-la-ti về luật pháp.

ÍCH-MA-ÊN VÀ Y-SÁC NGÀY NAY

Phao-lô nhắc lại lịch sử ngắn của dân Y-sơ-ra-ên để lật đổ các lý luận của những kẻ tấn công ông. Họ tuyên bố họ là con cháu của Áp-ra-ham, và Giê-ru-sa-lem là mẹ của họ. Họ cũng nói dân ngoại (Gentiles) không phải là con cái thật, và tất cả những người ngoại cần phải chịu phép cắt bì; chỉ lúc đó người ngoại mới có thể trở thành con thật của Áp-ra-ham và những người theo Đấng Christ.

Phao-lô nói điều ngược lại mới là đúng. Những kẻ tấn công ông không phải là con thật của Áp-ra-ham. Thay vào đó, họ giống như Ích-ma-ên, vì họ đặt sự tin tưởng vào việc cắt bì. Họ tin vào việc làm của họ. Sự sai lầm này giống như lỗi Sa-ra đã làm với A-ga và Y-sơ-ra-ên với Đức Chúa Trời tại Si-nai. Nhưng các tín đồ người ngoại là con cái của Áp-ra-ham. Họ không liên hệ đến Áp-ra-ham do được ông sinh ra. Thay vào đó, họ là con của Áp-ra-ham giống như Y-sác. Họ là con trai của phép lạ. “Đức Chúa Trời hứa với Áp-ra-ham rằng sẽ có những người ngoại tin nơi Ngài, cũng như Ngài hứa ban Y-sác cho Áp-ra-ham. Ngài sẽ giải phóng dân ngoại khỏi tội lỗi qua sự sanh mới. Sự sinh ra này vào sự tự do cũng giống như sự ra đời của Y-sác. Cả hai đều là phép lạ về lòng thương xót của Đức Chúa Trời.” – Phong trích James D.G. Dunn, *The Epistle to the Galatians* (London: Hendrickson Publishers, 1993), tr. 266.

Đọc Ga-la-ti 4:28-31. Con cái thật của Áp-ra-ham phải đối diện gì với thế giới này?

Trong Sáng thế Ký 21:8-10, Y-sác được gia đình làm tiệc ăn mừng, và Ích-ma-ên cười nhạo. Chử Hê-bơ-rơ trong Sáng thế Ký 21:9 là “cười cợt”. Tiếng cười của Ích-ma-ên khiến Sa-ra tức giận, vì bà cho rằng Ích-ma-ên đang chế nhạo Y-sác. Tiếng cười của Ích-ma-ên có vẻ như không có gì sai đối với chúng ta ngày nay, nhưng cho thấy sự hận thù sâu xa chia rẽ gia đình về việc ai là người thừa kế thật sự.

Chúng ta là con trai và con gái thiêng liêng của Y-sác. Vì vậy, chúng ta không nên ngạc nhiên là đôi khi phải chịu khổ vì những cuộc tấn công, ngay cả từ các thành viên của hội thánh.

Bạn bị tấn công vì đức tin bởi những người thân thiết nhất với bạn thế nào? Hoặc tệ hơn, có thể bạn có tội vì tấn công người khác về đức tin của họ?

NGHIÊN CỨU BỔ TÚC:

Đọc Ellen G. White, “The Law and the Covenants,” tr. 363-373, trong *Patriarchs and Prophets*.

“Giao ước của Đức Chúa Trời với Áp-ra-ham có lời hứa cứu rỗi. Vậy tại sao lại có một giao ước khác tại Si-nai? Vì người Do Thái đã mất nhiều kiến thức về Đức Chúa Trời trong thời gian họ làm nô lệ ở Ai Cập. Họ không còn nhận ra tầm quan trọng của giao ước với Áp-ra-ham...”

“Đức Chúa Trời đã đưa dân Y-sơ-ra-ên vào Si-nai. Ngài cho họ thấy sự vinh quang của Ngài và ban cho họ luật pháp. Ngài hứa ban cho họ những ơn phước lớn nếu họ vâng lời. Xuất Ê-díp-tô Ký 19:5, 6. Nhưng họ không nhận ra trái tim tội lỗi của mình. Họ không hiểu rằng họ không thể giữ luật pháp của Đức Chúa Trời mà không có Đấng Christ. Họ đã đồng ý rất nhanh với giao ước của Chúa, nhưng chỉ một vài tuần trôi qua trước khi họ bội ước. Họ cúi đầu thờ một hình tượng. Họ không thể hy vọng được Chúa chấp nhận qua một thỏa thuận bị phá vỡ. Bây giờ họ thấy tội lỗi của mình, và cảm thấy cần sự tha thứ và Đấng Cứu Thế... Bây giờ bởi đức tin và tình yêu họ đã được ràng buộc với Chúa như Đấng Giải cứu họ khỏi tội lỗi. Và họ biết giá trị của những ơn phước của giao ước mới.” – Phỏng trích Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, tr. 371, 372.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Bạn cùng đi với Chúa theo “giao ước cũ” hay theo “giao ước mới”? Làm thế nào bạn có thể biết sự khác biệt?
2. Có một số nan đề nào gây ra đau khổ trong hội thánh địa phương của bạn? Chúng được giải quyết thế nào? Làm thế nào bạn có thể chắc chắn rằng bạn không phải là người gây ra đau khổ? (Cũng hãy đọc Ma-thi-ơ 18:15-17.)
3. Bạn có bao giờ hứa với Đức Chúa Trời một điều gì rồi sau đó đã phản bội lời hứa? Sự kiện đáng buồn này giúp bạn hiểu thế nào lòng thương xót của Đức Chúa Trời?

TÓM LƯỢC:

Những câu chuyện về A-ga, Ích-ma-ên, và dân Y-sơ-ra-ên tại Si-nai cho thấy rằng chúng ta thật ngu xuẩn khi tin tưởng vào những nỗ lực của mình để hoàn thành những lời hứa của Đức Chúa Trời. Giao ước mới của lòng thương xót và sự tha thứ đã được lập với A-đam và Ê-va sau tội lỗi. Rồi giao ước này được làm mới lại với Áp-ra-ham, và cuối cùng được thể hiện trong Đấng Christ.